

Nyár a Tiszán

Néhány esős nap — elég későn — elvette a nyár perszelő hevét és elviselhetőbbé tette a munkahelyeken a nappalokat és az éjszakákat. A nyár persze még itt van és az időjárás népi megfigyelői szerint naptári jelenlétén túl is marad az idén, és hosszú, napos ősze számíthatunk. A Tisza nyári életének arculatán mit sem változtattak az átfutó záporok, zivatarok. Ha kisüt a nap, forrósága a folyóba viszi a fürdőzőket a strandon és végig a partok mentén.

A megszelídült folyó

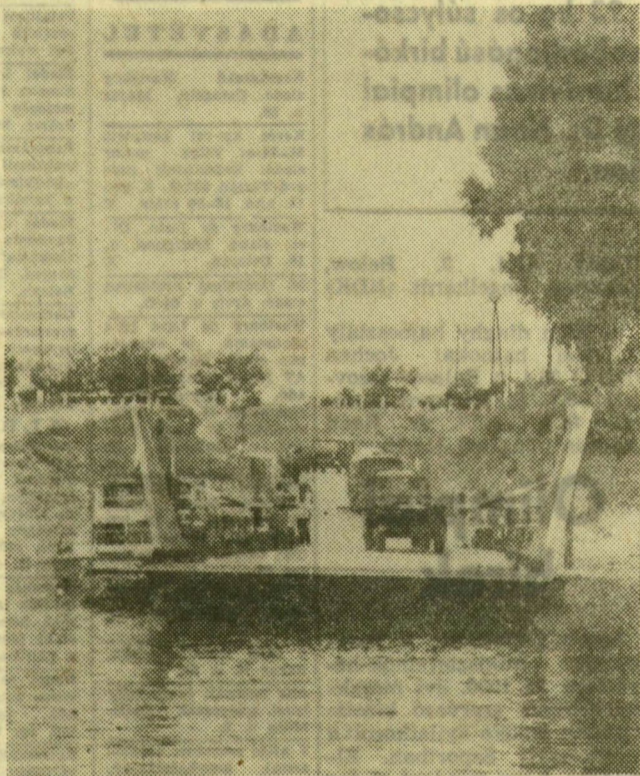
Hogy jó órában mondjuk: a fürdőzés a Tiszán nem járt tragikus szerencsétlenséggel az idén a szegedi révország-hoz tartozó területen. Szerencsére tavaly egész nyáron sem történt vízbefulladás Algyőtól az országhatárig és reméljük, a szezonzárásig sem követel áldozatot a folyó. Hogy alapjában véve biztosított a rend, a fejelem a Tiszán, az köszönhető a szegedi révországnak, amelynek munkájában szép számmal vesznek részt önkéntes rendőrök is. Napról napra, óráról órára járják kishajójukkal a folyót és felügyelnek a rendre, visszasoportolják a szabálytalanságokat.

A Tisza különben annyira megszelídült mára, hogy ilyen ősödök óta még nem volt, legalábbis Szegednél nem. Sodra lelassult, majd-hogynem áll a víz Csongrádig. Jó két hete ugyanis megkezdte működését Jugoszláviában az újbecsei öntözőmű, annak érezhető duzzasztó hatását. Sokan ezért vélik a Tiszát most már veszélytelenebbnek az eddigénél, pedig a strandolás örömei mellett megmaradtak a veszélyek is a folyón.

Tiltó táblák

Erről meggyőződni szaladtunk fel Algyőig és vissza, le az országhatárig, a szegedi révország kishajójával, amely 130 lóerővel szeli a vizet. Ladikjával a hajózó útban horgonyzó sporthorgászok nem is örülnek a révország magas hullámokat verő kishajójának, a tilosban fürdőzők pedig jobbnak látják, ha a rendőrség megjelenése előtt kicicmerengnek a vízből. A továbbra is veszélyes helyeken, például a Maros torkolatánál, ahol korábbi években annyian vesztették életüket, ott van a furdést tiltó tábla, ugyanígy a Boszorkánysziget előtt, a szennyvízlevezetőnél. Az illetékes tanácsok sajnos ugyanakkor nem gondoskodtak még annyira sem, mint az előző években, szabad fürdőhelyek bolyával — sőt vízőrrel! — védett kijelöléséről. Nincs ilyen az újszegedi oldalon, a híd alatti „lapos”-on, a Sárgea üdülőtelepénél, Algyőn, Gyálarétnél, csupán Tápénál és az évek óta bezárt Fűzfacsárda előtt.

A veszélyes helyeken a tiltó táblák ellenére is a vízbe merészkednek egyesek, közvetlenül a szennyvízlevezető alatt. Újszegeden a Sportuszodából kifolyó szenny- és termásvíz fölött anyák pancsoltatják gyermekeiket a

Ac S. Sándor felvétele

A tápéi motoros komp szünet nélkül jár: teherkocsik, autók, szekerek kelnek át a Tisza egyik feléről a másikra

Tiszában. Eelőtt a vízör és a bolyánélküli „lapos” inkább homokbánya, mint szabadtstrand. A Maros és a Tisza a híd alatti szűkületben rakja le főnyerterét, amelyet markolókkal, ásóval, lapáttal szakadatlanul bányásznak, hordanak — mégse fogy el —, ennélfogva a partszakasz veszélyes.

Nincsenek zátonyok

Minden fürdőző mellett nem állhat egy-egy rendőr, hogy elhárítsák előlük a veszélyeket. Különböző egyesek odáig merészkednek, hogy a két part között közlekedő Odessza motoroshajó útjában és kikötője előtt úródnek. Egyenesen játszanak a veszéllyel. A napokban megírtuk lapunkban, hogy a híd láb párkányáról való vízbeugrás két esetben is súlyos, életveszélyes sérülést járt, ennek ellenére némelyek továbbra is fejest ugrálnak onnan. Egyik fürdőző vasroncsba ugrott, egy másik pedig terméskőre fejest.

Sajnos, a víziszés szabályainak be nem tartása is gondot okoz a révországnak — tájékoztató Rudas Károly rendőrhadnagy. Vannak motorosnakosok, akik a vízen sikló szíkok figyelését a csónakból gyermekkorúakra bízzák, akik tudvalevően még nem rendelkeznek vízi jártassággal. A biztonságos víziszéshez hozzátartoznak az alapvető tudnivalók, már ami a vízi jártasságot illeti. Lám, a nyár örömei mellett mennyi a veszély a Tiszán, amely most alig folyik, inkább áll, ennélfogva öntisztulása is lényegesen lelassult. Igaz viszont, hogy a duzzasztástól tartja szintjét a folyó a mínusz vízállás fölött közel egy méterrel. Máskülönb a júliusi kánikulában kibukkantak volna már a zátonyok, s a hajózó

utak leszűkülne a kisebb járművek előtt is.

A gyors vízfolyáshoz szokott tiszai halak persze most megzavarodtak a lassú víztől, amely a nap hevétől túlon túl fel is melegedett. A hivatásos halászok sem fognak most jó halat, nemhogy a horgászok. Megérjük, hogy az egy-két Tisza-parti halászcárdában, amely még megvan — nem úgy, mint a Fűzfacsárda, a Maros-menti halászcárda — majd akváriumban mutogatják a halat, az étlapon pedig csirkesült és birkapörkölt szerepel.

Lódi Ferenc

HIOB

A beavatottak és a közvetlenül érdekelték bizonyosan tudják, mi a HIOB, a tisztelt olvasók többsége azonban aligha. Nos, szívesen elmondjuk, annál is inkább, mivel igen izgalmas, szívmegelőtő, közvetve mindannyiunkat érintő dolgok rejlenek mögötte. A HIOB azt jelenti: házigyári iskola, óvoda, bölcsőde.

Szeged város V. ötéves terve 88 általános iskolai tanterem, 1450 óvodai és 400 bölcsődei hely építését, létrehozását tartalmazza. A szükséges pénz rendelkezésre áll, s úgy hírlük, az építőképességgel sem lesz baj. Nagy szó ez mostanában. E szép elgondolás megvalósítása érdekében a DELEP készítette javaslatot házigyári elemek széles körű alkalmazására, a Szegedi Tervező Vállalat pedig ennek alapján készíti el év végére a panelekből készíthető iskolák, óvodák és bölcsődék tippsterveit. Mindez természetesen összhangban van a megyei, illetve a városi pártzervek döntéseivel. A Csongrád megyei párttervezlet tavaly márciusban hangsúlyozta: „az állami oktatás tárgyi felételeinek javításáért mindenekelőtt az óvodai hálózat bővítését, az általános iskolai tanterem-fejlesztést kell szorgalmaznunk.” Es hasonlóképpen foglalt állást a Szeged városi párttervezlet is: „népessédpolitikánkhoz összhangban folytatjuk a bölcsődei és óvodai hálózat bővítését.”

Az említett kulturális és szociális beruházásokból ezúttal csak a HIOB-osokat

emeljük ki, vagyis azokat, amelyek szegedi házigyári elemekből állítanak össze a következő években. Kezdhajjuk mindjárt az úgynevezett Tarján VI. ütem 16 tanterem iskolájával, amelyet egybe szándékoznak építeni a tervezett művelődési központtal. A két részletben végzendő munka eredményeként először az iskolát adják át rendeltetésének, valószínűleg azonban csak 1980 második negyedében. Paneles lesz az Északi városrész új 16 tanterem iskolája is, ennek elkészítését szintén négy év múlva ígérük. Hasonló módon tervezi a tanács a gerdői és a Szilléri sugárúti iskolák bővítését is, továbbá Szőregben is egy új 8 tanterem építését.

HIOB-óvodák a következő helyeken épülnek: Dorozsma, Felsőváros, Északi városrész, Móraváros, Újszeged, Petőfitelep és Hóbiárt basa utca. Összesen 900 kisgyereket tudnak majd ezekben a korszerűen felszerelt „dedókban” gondozni, amelyek közül az elsőt már 1978 elején, az utolsót pedig négy-öt év múlva — a városfejlesztésnek megfelelően — építik föl. A többi óvodát és a tervezett bölcsődék többségét hagyományos módon építik föl. Házigyári bölcsődét Felsővárosban és az Északi városrészben építenek a következő években.

A kijelölt határidők betartásáért tanács vezetők, vállalati igazgatók a felelősök, akik évenként kötelesek beszámolni a HIOB-program teljesítéséről is.

A család és a szocialista életmód

Jelentős lépésekkel haladunk a társadalmi egyenlőség útján. Ezen az úton szükségyszerűen merül fel a kérdés: hogyan élünk? Hogyan élünk abban a társadalomban, amelyben egyre kiteljesedőbb valóság a társadalmi megkülönböztetések, hátrányok és privilégiumok megszüntetése. A válaszok, ha nem is mindig teljes tudatossággal, de már a szocialista társadalmi változás talaján, azt természetesen tekintve, általában a jelent megvalósuló igénnyel fogalmazódnak, az útkeresés szándékával bátrak és messzire tekintők, alapszabán reálisak és a nehézségekkel is számotvetők.

1.

Általános rokonszenvet vált ki az a megfogalmazás: éljünk úgy, hogy cselekedeteink méltóak legyenek szocialista eszményeinkhez. Ennek az igénylésnek tudatában kereshetjük azokat az általános, de közel sem könnyű erkölcsi, magatartási és szokásbeli problémákat, amelyek megváltoztatása, szocialista tartalmú megoldása szinte minden egyes embertől ítéletei, cselekedetei, szokásai tudatos változtatását igénylik. A rangban és fajsúlyban egyenértékű társadalmi kérdések hosszú sorából most csak egyet emelünk ki: a férfi és a nő családon belüli egyenlőségének problémáját.

A politikai, gazdasági és kulturális haladás eredményeként a férfi és a nő állampolgári jogai szinte hiánytalanul egyenlők, és társadalmi esélyegyenlőségük is egyre jobban közelíti egymást. A munkájában és családjában helytálló nő láttán megváltozik a társadalom

értéktétele „a” nőről, kialakul a szocialista jellemvonásokkal gazdagodó, képességeit a társadalom hasznára kamatoztató nő ideálképe. Társadalmunk tudati haladásának egyik legjelentősebb kifejezője ez a kialakuló új értéktétele.

A Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusa határozatában felhívja a társadalmat, tegyen még többet a nők társadalmi esélyegyenlőségének javítása, teljessé válása érdekében. Ebben a változásban természetesen a nőnek magának is aktívan, tudatosan kell és lehet részt vennie. A folyamatban a férfi ugyan elveszíti a megelőzően élvezett privilégiumokat, de éppen ezáltal és eközben nyer új értékeket. Többek között a nőben egyenrangú társat a társadalomban és a családban, a teljes embert hitvese, gyermekei anyja személyében, s teljesebb örömet az apaságban. Így a megelőző társadalmi rendtől örökölt hátrányok leküzdése, illetve a privilégiumok elvesztése az ember általános emelkedését, személyiségének kiteljesedését eredményezik.

2.

Mindenki tudja: a család a gyermekek életre indításában meghatározó szerepet játszik. Eppen ezért, ahhoz, hogy minden megszülető fiú és leány társadalmi lehetőségeit egyenlő eséllyel ki is használhassa, ahhoz már a családi nevelés minden mozzanatának is a szocialista ember nevelése szolgálatába kell állania.

Amikor a hogyan élünk jelent és jövőt formáló kérdéséről beszélünk, a nevelésben kialakult és még tovább élő egyenlőtlenségeket is reálisan számbe kell venni, hogy további gyakorlatunkban tudatosan, korszerűen fogalmazzuk, alakítsuk és fogadtassuk el gyermekeink elé állított követelményeiket. Tudjuk, hogy az általános javuló gazdasági és kulturális feltételek ellenére is társadalmi rétegenként, illetve a városi, vagy a falusi életviszonyoknak megfelelően igen különbözőek a

családok táplálkozási, higiéniai és kulturális igényei és ezek kielégítési lehetőségei, s hogy ezek is befolyásolják, gyorsítják, vagy lassítják a női és férfi szerepre rakódott nézetek és szokások változását.

Ahhoz, hogy megszülető gyermekeik igazán jól használják ki a társadalom által felkínált egyre javuló lehetőségeket, az is szükséges, hogy a szülők, az apa és az anya is tudatosan cselekedjenek fiú-, illetve leánygyermekük sokoldalú, egyenlő jogú és esélyű teljes személyiséggé nevelésének érdekében. Nevelő munkájuk eredményétől is függ, hogy az új nemzedék tagjai a társadalmi realitás talaján álló, önálló, tevékeny, a családi és a szélesebb társadalmi közösségi tevékenységre kész, harmonikus emberek legyenek.

3.

A nő és a férfi társadalmi esélyegyenlősége a szocializmus építésének eredményeként egyre jobb lesz, de figyelmeztetni szükséges: az intézményes nevelés — az óvoda, az iskola, tömegkommunikációs eszközök együttes pozitív hatása is csak nehezen bonthatja le azokat az akadályokat, amelyeket nehezen bonthatja le azok a családok, a tradicionális nevelés következményeként, már a kisgyermekkorban fiaik és leányaik elé még felépítenek.

A családok a társadalom támogatása, a pedagógiai ismeretek megszerzéséhez nyújtott gazdag források nélkül nem birkózhattak meg a feladatokkal. Ezért a szocialista életmód formálásának egyik alapproblémája: megnövelni az ember ismereteit az emberről. Segíteni a szülőt abban, hogy értő, érzelmgazdag, tudatos nevelője legyen gyermekének, s hogy ezáltal is előkészítse fiát és leányát arra, hogyan éljen egyenlő jogával, egyenlő esélyekkel.

Turgonyi Júlia

Nemzetközi építőtábor Szegeden

Tizedik alkalommal szervezték meg a József Attila Tudományegyetem nemzetközi építőtáborát — ez alkalommal július 4-től augusztus 18-ig. A három turnusban nemcsak a JATE hallgatói vesznek részt az önkéntes munkában, hanem a külföldi testvéregetemek — az Odesszai Mecsnyikov Egyetem, a Lodzi Tudományegyetem, a Greifswaldi Ernst Moritz Arndt Egyetem, a Turku Egyetem —, valamint a társintézmények diákjai is, mivel az idén országos építőipari központtá nyilvánították a szegedit. Jelenleg a táborban 150 hallgató dolgozik, közülük 70-en külföldiek. A vendégek július 18-tól augusztus 8-ig tartózkodnak Szegeden. Ezután az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda nőgrádeverőci nemzetközi táborában töltenek nyolc napot.

Tegnap, szerdán dr. Rácz János tanszékvezető egyetemi tanár, a JATE oktatási rektorhelyettese, Oláh Miklós, a megyei pártbizottság munkatársa, Bódi György, a KISZ Csongrád megyei bi-

zottságának első titkára, dr. Krajko András, a JATE pártbizottságának titkára, valamint Papp István, az egyetem KISZ-bizottságának titkára a tábor vezetőinek kíséretében meglátogatták a fiatalokat munkahelyeiken, a város különböző részein levő DELEP építkezéseken. A fiatalokat az építőipar különböző ágaiban szakmunkát és segédmunkát végeznek. Délután a rektori hivatalban dr. Rácz János, dr. Krajko András, valamint Papp István köszöntötte a külföldi delegációk képviselőit.

Export

A Beton és Vasbetonipari Művek újfajta vasbeton túbíng gyártásának előkészítését kezdte meg. Az UVATERV műszaki tervei alapján Jugoszláviának is szállítanak ezekből a termékekből a belgrádi új vasúti csomópont alagútjának építéséhez.

Fejleszt a gyógyszeripar

Tovább fejlesztik, bővítik a hazai gyógyszeripar legfiatalabb üzemét, az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár körmendi gyáregységét. Az eredetileg tápszergyártásra létrehozott üzemben bevezetik a gyógyszerkészítést, s több más termék előállítását. A csaknem 200 millió forintos program megvalósítása megkezdődött. A Gazdasági Bizottság dön-

tése alapján az EGYT budapesti, Hógyes Endre utcai telepét 1978. december 31-ig kitelepítik és az úgynevezett galenikum gyártmányok (gyógyszerkészítmények) előállítását Körmenre bízzák. Ez az üzem már elkészült. Jövőre gyógyszerkészítményt gyártó csarnokkal és jégkrém üzemmel bővül a körmendi gyár.